

Előfizetési feltételek:
 Egész évre 6 frt. — kr.
 Félévre . . . 3 " — "
 Negyedévre 1 " 50 "
 Egyes szám 10 kr.

HALADÁS

Hirdetések díja:
 4 hasábos peritisor 5 kr.
 Nyilttérben . . . 20 kr.
 Bélyegdíj egyes hirdetésnél . . . 30 kr.

Társadalmi, tanügyi, közgazdasági és ismeretterjesztő közlöny.

Szerkesztőségi iroda:
 Főter 5. sz. a., hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.

Megjelen:
 Szerdán és Szombaton.

Kéziratok:
 Vissza nem adatnak.

Kiadóhivatal:
 VOLCZ B. könyvnyomdája. Mindennemű pénzek hirdetések és reklamátiók ide intézendők.

A haladás mellett.

Némely ember azt hiszi, hogy ezek a mi társadalmi állapotaink a világ kezdetétől fogva olyanok, milyenek ma, tehát igen kár volna azokat megbotlyagatni.

Némely ember azt hiszi, hogy minden újítás egyuttal hitszegés, a régiek iránt, büntény az ősökkel szemben, és lépés a bukás felé.

Ez a zsir a jó zsir, a melyben mi fővünk, kár volna azt meghamisítani, avagy destillálni.

Aztán ezt a gondolkozás módot különösen szeretik a restek, a kik — istennek hála — elég fehérek már de még 50 — 60 év daczára mit sem tudnak felmutatni a jóból, a közügyek, a társadalmi élet fejlesztése iránt; jó az a zsir, melyben mi fővünk, és főttek a mi ősatyáink, kár volna azt egy kissé felfrissíteni, destillálni.

Vannak sokan, a kik évtizedektől fogva annyi „nagy mondatot“ mondottak, annyit dominálták környezetüket s ha kérdené az ember tőlük: Mit köszön a társadalom, a közügy nekik, hogy éltek? Bizony nem tudjuk mit felelnének; pedig befolyásuk volt, erejük és eszük is volt; azonban kár volna felvilágosítani a népet, vagy oly okossá tenni környezetünket, mint mi magunk vagyunk, mert akkor, annak közepette nem tartatnánk oraculumoknak, s roppant kis emberekké deválvalodnánk.

Az mondják nem kell ujitani!

A mi megyénket véve ugyan mit ujitani? mert ujitásról ott van szó a hol valami már létezik.

Bizony nálunk nem sok ujitani való van, mindent teremteni kell alapjából, ha azt akarjuk, hogy a többi megyék sorjában helyet foglalhassunk.

Eleget csináltak a lelkesebb polgárok, pénzügyeink, s más nemes irányu egyleteink vannak, mind olyanok, a melyeket már nélkülözni nem lehetett, azonban mily lábon állana e megye városait is ide érte, ha nem állottak volna s nem állának elő még ma is elő a czopfosok s ne mondanák: hát ez már mi akar lenni, mire való ez az új dolog.

Fontoljuk meg a felmerülő eszmét, mert ez az okos ember feladata, de ha egy eszmének a jóságáról meggyőződünk, minden privát, személyes vagy bárminő érdek mellőzésével térjünk annak létesítésére, ellenben bünt követünk el s embertársaink megvetésénél egyebet nem érdemelhetünk.

Tegyünk okosan; s ne ámttasuk magunkat a nagy szájuak által, a kikben a társadalomnak láthatólag semmi hasznuk nincs. (R. N.)

A visszavonulásra csakugyan komolyan gondoltak az orosz főhadiszállás bölesei és azt beható tanácskozmány tárgyává tették. Mint Bukarestből írják az utolsó 8 nap alatt az orosz főhadiszálláson igen fontos tanácskozmányok voltak; olyan nézetek kezdtek érvényesülni, hogy miután nem valószínű, hogy a háboru a tél kezdete előtt befejezhető, lenne, azért tanácsosnak látszanék a Sipka-szorosban és Tirnova körül levő hadállásokat földadni s a hadsereggel a Dunához visszavonulni csak a török dunai várak tovább ostromlására szorítkozni. Az orosz főhadiszállás bölesei utóbb is a műveletek tovább folytatását tanácsosabbnak látták, mert, ugymond, a visszavonulás igen kedvezőtlen erkölcsi befolyással lenne az orosz hadseregére és félni lehetne attól, hogy az orosz sereg elvonulása után a törökök nagy vérengzést hajtanának végre Bulgáriában.

Az oroszok élmezési bajai: mindinkább növekednek. Az orosz szállító konzorcium nagy nehézségekkel küzd, és most nyilvánvalóvá lettek a bajok, melyeknek az összes szállítás egyedürsítésa után be kellett következni. De a legrosszabb az, hogy az orosz konzorcium pénzzavarok közt van, és alsóbb szállítóival szemben nem képes többé eleget tenni kötelességeinek. Mint Bukarestből írják, ott a legnagyobb elégtelenség uralkodik Oroszország ellen, még pedig leginkább pénzügyi okok miatt. A szállítók sokat vesztenek, mert az oroszok rozsol és nehezen fizetnek, s már sokan tönkre is jutottak. Kapnak ugyan orosz utalványokat, de attól tartanak, hogy ezekkel úgy járnak, mint a krími háboru alkalmával, midőn szintén utalványokat osztottak ki az oroszok, de csak 10 év mulva váltották be.

A párisi világkiállításról. A köztársaság elnökének dekretuma másfél millió franknyi jutalmakat tűz ki a világkiállítás alkalmával adandó díjazásokra. A kiállításon a nemzetközi jury 300 francziából és 350 idegenből fog állani. A szakbírálok, 175 francia és 150 idegen 1878. január elsejéig megalakulnak, a külföldiek saját kormányaik kijelölése szerint, s a francziák a francia kormány által kinevezve. A jury június elsejétől szeptember elsejéig működik. A jutalmakat 1878. szeptember 10-kén osztják ki. A jutalmak állanak: a földművelési iparszakra 100 nagy jutalom (készpénzben), 1000 arany-, 4000 ezüst-, 8000 bronz-éremből és 8000 oklevélből; a műrekekre 17 érem s a művészi szakra 32 első, 44 második és 48 harmadrendű éremből.

A német vezérkar az orosz-török háborúról. A német vezérkari hivatal — írják Berlinből a „Times“-nak — kiváló szorgalmat és figyelmet fejt ki a jelen háborubar. A fontosabb német, osztrák, angol, orosz és török hírlapokat mindennap elolvassák, összehasonlítják és Moltke tábornagy vezetése és ellenőrzése alatt kivonják a lapokból a harcztéri tényeket. Hogy a munka alaposan készüljön, a vezérkar felosztotta a harcztért szakaszokra: a szakaszok mindegyikén folyó operációkat más-más tiszték kísérik figyelemmel, a mennyire a nyert értesülések ezt meg-

engedik. A háboru végén az így készült napi jelentéseket fel fogják használni a terjedelmes és nevezetes hadtörténeti munkában melyet a német vezérkar a jelen háboruról kiadni szándékozik.

Az orosz rubelek hatalma. Konstantinápolyból aug. 10-ről a „Pest. Corr.“-nek azt írják, hogy az Abdul Kerim és Redif pasák ellen indított vizsgálat igen gyanus dolgokat derített ki, melyekben Ignatieff tábornok s az orosz rubelek is nagy szerepet játszottak. Ez utóbbiak tették állítólag lehetővé Gurko átvonulását a Balkánon, melynek szorosai nem voltak ágyukkal fölszerelve. A levél szerint Bulgáriában eddig 50,000 lakosnál többen gyilkoltattak le s száznál több falu pusztult el.

Népnevelési egylet

megalakítására, mint tudjuk, előbbi időből tétettek már intézkedések s e czélra mintegy 500 frt gyűlt össze s gyümölesztetik a Tordai kisegítő pénztárban.

Ez az egylet, melynek már tökéje is van, ha megalakulna valóban üdvös egy dolog lehetne.

Czélja körülbelül a következő:

a) az anyagi támogatásra szorult népiskolákat erejéhez képest segíeyezni;

b) a teljesea vagyontalan szülők gyermekeinek könyvek- s taneszközökkel és ruházattal leendő ellátása iránt lehetőleg gondoskodni;

c) a népiskolai tanulók ismereteinek terjesztése, szorgalmuk és buzgoságuk fejlesztésére jutalmakat tűz ki;

d) kitűnő tanítókat megjutalmaz;

e) közreműködik az iskolai könyvtárak létesítésére és a házi ipari oktatás terjesztésére.

Semmi kétség benne, hogy egy ily irányu egylet lényegesen hatna tanügyi nyomoraink orvoslására.

Mi felelevenítettük az eszmét, a hivatottak lépjenek elő és tegyenek. (—)

Tanügyünk a párisi kiállításon

Valóban esűf dolog volna, ha megyénk e tekintetben képviselve nem volna.

A mint tudjuk Gönczy Pál miniszteri tanácsos s a párisi kiállítást rendező orsz. központi bizottság tagja felhívást boesított az összes tanfelügyelőkhez, hogy tankerületeik kellő képviseltetéséről szept. 30-ig gondoskodjanak.

A kiállítási tárgyak az elemi és felnőttök oktatása, a középtanodai oktatás és szakiskolák szervezete a felső oktatás köréből mindennemű tárgyak; jelesen: irás, rajz, női és kéziipari kézimunkák; elemi tanintézetek tervei és mintái; ezen intézetek berendezése és butorzata, könyvek, térképek, készülékek s minták stb. stb. szóval mind az, a mi a megyenevelésügy feltüntetéséhez méltó es érdemes. —

Szükséges tudni azt, hogy a fenn elősorolt tárgyak közül esupán a kiváló figyelmet érdemlők s a feltűnő haladásra mutatók ajánlandók fel s hogy a kiállítandó tárgyak kiváló esinnal és szépen készítendők el, különösen a könyvek piros vászon sarokkal s aranyozott czimbetükkel ékesítendők.

Megyénk tanügyi tekintetben még ugy sem szerepelt sehol, igen kívánatos volna e téren egy kis mozgalom; mutasuk meg hogy élünk.

Van nekünk elég sok szép rajzunk irásunk, női kézi munka és m-ludasról még a vessző fonásból is mutathatnánk fel ügyes példányokat; szóval volna mit felmutatni Párisban e megyéből is.

Felhívjuk a kiállítani ohajtókat, hogy tárgyaikat k. tanfelügyelőnkhez szeptember 20-ig jelentsék be.

A ki nem halad, az marad, mi pedig haladhatunk, hát ne maradjunk el. (—)

Adakozzunk!

A török élet-halál harcát vivja Keleten.

Egy absolutisticus állam megtámadott egy alkotmányos államot, hogy ennek szabadságot adjon!

Nem bolygatunk politikai indokokat, de a mi nemzetünk mindig az igazság mellett állott, az igazáért küzdöket támogatatta, s ma is a jogtalanul megtámadottak mellett van.

S a harcznak iszonyu nyomai vannak!

A társadalomnak kötelessége a harc által okozott fájdalmakat enyhíteni; s bekötözni azon sebeket, melyeket a jogtalansáért küzdő fegyverek nyitottak a testen.

Mi szintén elfogadunk nagylelkű adományokat, s rendeltetésük helyére küldendjük.

Szerk.

A csatatérről.

Törökország öt millió font sterlinget (50000000 frtot) vesz kölesön.

Szulejman pasa elfoglalta Sipka falut.

Athenbe Korfuból folytonosan érkeznek fegyver küdemények, a határon csapatokat őszpontosítanak, a Törökországból kiutasított görögöket a hadseregbe és haditengerészetbe sorozzák.

Oroszország és Oláhország között, ez utóbira nézve végleges egyezmény jött létre.

Oláhországban az oroszok készülődéseket tesznek a téli hadjáratra, nagy szállítási szerződéseket kötnek és rakományokat állítanak Turnu-Szeverinben, Zimniczében és Turnu-Magurelliben.

Ozman pasa Plevnánál az oroszokat ujolag meg verte, ugyszintén megverték őket Kadakeni mellett is.

A szultán az őrmény patriarchának magatartásáért az első osztályu Ozmanierendet adományozta.

A Balkánon átkelt oroszok száma aránylag csekély volt, de egyes helyeken váratlan megjelenésük által úgy tudták a dolgot feltüntetni, mintha sokan volnának. Sikereiket főleg a bolgárok önkéntes kémszolgálatának köszönhetik, s lovaságuk gyorsaságának, s hogy az események még is a törökökre nézve lettek

kedvezőbbé a török csapatok szivossá-
gában minden fíradalom iránti edzetsé-
gökben, s abban keresendő, hogy az
orosok, folytonos híjjával voltak az éle-
lemnek, A dunai harezterén lévő török
haderők számát egy bukaresti távirat a
következőkben adja elő: Razgradnál áll
35000 ember, Ozman Bazárnál és kör-
nyekén 60000 ember, Szulejman pasa
hadserége 45000, Ozman pasáé 70000
ember.

Az orosz hadseregben még nem te-
kintik elérkezettnek az időt, hogy a
műveleteket újból megkezdjék. A hads-
eregben nagy az elégtelenség a testör-
ségnek actioba vonása miatt. Azt állít-
ják, hogy a 40000 testőr ellátása többé
fog kerülni, mint két más hadtesté.

Bolgárországnak az utóbbi napok-
ban roppant eszések voltak, úgy hogy
az utak, teljesen járhatatlanok. Ágyukat
és élelmiszereket a legnagyobb erőfeszíté-
ssel szállítanak egyik helyről a másik-
ra. A betegség mind nagyobb mérveket
ölt az oroszok között; a typhus már ed-
dig is roppant pusztításokat okozott.

Dobruzsából az oroszok csaknem
teljesen kivonultak a Bukarestben attól
tartanak, hogy az egyiptomi segédsapa-
tok átkelnek a Dunán. —

Az ázsiai harezterén az oroszok
Erzerumot minden áron elakarják fog-
lalni még October vége előtt, külöm-
ben a rossz időjárásban minden sikerről
le kellene mondaniok, s kénytelenek
volnának az orosz földön táborba száll-
lani.

Mint hogy azonban az oroszok ter-
vöket Mukhtar pasa nélkül készítették,
mindenesetre kénytelenek lesznek Er-
zerum és Karsz bevételéről is lemondani.

Mac-Mahon körútja. Mac-Mahon
a választások előkészítése végett kör-
utat tesz az országban, az ünnepélyes
fogadtatásoknál magyarozgatja kormány-
zásának elveit, s nagyban hangsúlyozza
a meggyőződést, hogy az ország helye-
selni fogja azt a legközelebbi választá-
sok által. Néhol aztán kellemetlen kö-
szöntéseket kell hallani. Így Evreuxben
is, hol az eddigi maire-t, a köztársasági
Lepouzét letették, s új maire még nem
lévén a törvényhatósági tanács nevében,
az első esküdt fogadta, s ezeket mondta:

Mi vagyunk, elnök ur, az első vá-
ros, melybe ön utja közben betér. En-
gódje, hogy őszinték legyünk s kimond-
juk hogy a nép, melyet mi képviselünk
melyen ragaszkodik a köztársasági kor-
mányformához, s hogy mindaz, mit ön
e kormányzat főtartására s megszilár-
dítására elkövet, mely rokonszenvet éb-
reszt benne ön iránt. Utja további fo-
lyamán meg fog ön győződni, hogy így
gondolkozik a mi derék norman népünk e-
gészen, s hogy alig várja végét a jelen
váltságnak, mely után teljes nyugalom-
mal vél munkája után láthatni.

A bonapartisták tüntetése. Na-
poleon napján, aug. 15-én Rouher
vezetése alatt vagy 200-an tisztelegtek
Chislehurstban a fiatal Napoleonnál, ki
valóságos trónbeszédet tartott; hozzájuk,
melyet Rouher készített. Mindenek előtt
utalt a radikalizmus veszélyeire, melyek
Franciaországot és társadalmát fenye-
getik. Azután áttért az általános szava-
zati jogra, melyet tisztel, melyet souve-
rainnak nyilvánít, de ezzel kapcsolatba
hozza a maga jogát is, 1880-ban az or-
szághoz apellálhatni; az ország nyilat-
kozatának pedig majd készségesen alá-
veti magát. Pillanatnyilag minden jó
polgárnak kötelessége Mac-Mahon mar-
sál köré sorakozni, hogy a rend ügye és
a tekintély elvei diadalra vezettessenek,
de anélkül, hogy ezért szükséges lenne,
hogy a jelöltek és választók külön poli-
tikai pártajlamaitak és utolsó reményük-
ket eltilkolják, melyeknek érvényesíté-
sét és erélyes kinyilatkoztatását ép csak
az alkotmány által előirt határidőre ha-
lasztották el. A herceg azzal zárta be
beszédét, hogy kész magát a nép javára

feláldozni és annak intézkedéséhez al-
kalmazkodni, ha az említett határidőn
kísérlet történne az ország szavának
elnyomására és megakadályozná azt a
szabad nyilatkozásban.

Párisban a császárság emléknapját
szokott ünnepélyességgel ülték meg. A
misén sokkal tömegesebb volt a résztvevők
száma, mint az előbbi években. A tómp-
lom zsufoltság tömve volt és az utczán
is mintegy 4000 ember gyűlt össze. A
bonapartisták szokás szerint ibolya-esok-
rokkal jelentek meg. A nevezetességek
közül csak Cassagnac volt ott. A rendet
csak egy „Vive Napoleon IV!” kiáltás
és az erre válaszul dörgött „Vive Rocho-
fort!” zavarták meg.

A miriditák, kik a múlt évben
a montenegróiakhoz esatlakoztak, mint
most jelentik, a törökök részére álltak,
és Preuk Boda herczegök megengedte,
hogy egyik hadtestének egész hadi ve-
zetése a török hadvezérlét alá rendel-
tessék el. Az érzelmek e gyors megvál-
tozásának oka Olaszországban Nikitza-
val folytatott tanácskozásból eredt, mely-
nek következtében Preuk félt, hogy a
miriditák földje a montenegróiakhoz fog
esatolhatni.

**A kaukázusi mohamedánok
költözkedése.** Konstantinápolyban bi-
zottság alakult, hogy a kaukázusi föllá-
zadt falvak lakóit elköltöztessék és se-
gélyben részesítsék. Hasonló czélra a
kormány is rendez gyűjtéseket. Abkhá-
zia lakosai majd mind elmenekülnek
s Anatóliában telepíti le őket a porta. A
kivándorlók száma százezer körül van.
Szuchum-Káléból érkező jelentések sze-
rint a kivándorlás a török hadi- és száll-
ítóhajók segítségével nagy mértékben foly.
Aug. 12-én 2000 ember és 1000 darab
barom hagyta el a partot. Szállító-hajók
érkeznek a barmok elvitelére; úgy szá-
mitják, hogy legalább 10,000 négylábás
jószágot fognak hajóraszállítani. Szuchum-
Kálébe mintegy 900 abkház menekült
érkezett, nagyobbára nyomorban szen-
vedő asszonyok és gyermekek, kik Tre-
bizondba mennek 13-án 1000 embert
vittek tova Trebizondba, hova a kiköltö-
zőket szállítják. Csacsira szerencsétlen
lakói nem voltak képesek megmenekülni,
miután a muszkák kört képeztek, hogy
meggátolják az ő Szuchum-Káléba me-
neküléseket. Mondják, hogy a musz-
kák e helyről minden felnőtt fér-
fit Szibériába küldtek s a nőket
s gyermekeket kiosztották a ko-
zákok közt. — Tiflisből távirják aug.
12-ről: Miután a fölkelés. Abkházia-
ban teljesen megszűnt sa török csapa-
tok az ottani partokat elhagyták, a musz-
kák is kivonják seregeket onnan s Ar-
meniába viszik. A fölkelő főnökök egyi-
ke Dsambesukow főbe lövették.

**Indiában nagy a mozgalom az oro-
szok kegyetlenkedései miatt. E mozga-
lom abban nyilatkozott, hogy mint egy
a külügyminiszterhez érkezett távirat
jelenti, az ottomán sereg javára két váltó
állított ki, Londonra szólók: az egyik
130,000 font sterlingről, másik 2 millió
rupiáról.**

Egy kis utazás.

A magyar keleti vasút déli vonal-
része Erdélynek oly elragadó szépségű
pontjait érinti, melyeknél eset sebbet
nem festhet.

Ha az ember a Kolozsvárról Brassó-
felé menő vonaton utazik Tövisnél kezd
virradni, hol a vaspálya iránya a Ma-
rosvölgyet elhagyja és a Küküllővöl-
gyébe tér. —

Szép e táj, de itt még az ember
nagy részint a megszokott dombot és völ-
gyet látja, a szalagként keresztül, fel és
le simuló szántokkal, a völgyben a Kükü-
llő kigyózik végig, az oldalakon itt ott
szőlőhegyek terülnek el, a távolban pe-
dig a szebeni havasokat látjuk homá-
lyosan. —

Ily majdnem egyforma vidéken ha-
ladunk el Balászfalva, Erzsébetváros és

Medgyes mellett, mely városok minden-
kéből egy-egy szép nagy templom tor-
nyai magaslanak ki, Medgyes megett a
nagyterjedelmű szőlőhegyek, melyek-
nek termésével nagy kereskedést üz.

Dánoson túl egyszerre egy völgy
nyíláson keresztül menve elragadó szép
kép lepi meg az utazót.

Lent a völgyben városterül el ma-
gas fedelű odon házakkal fáklombjaitól
övedzve, a városnak házai egy merdek
hegynek oldalán kapaszkodnak fel, fel
egészen a magas és karesu hegynek te-
tejéig, a hegytetőn pedig templom os-
kola — es a temető. A háttérben sötét
erdők, melyek előtt a eserepfedelű épü-
letek élénken tűnnek ki. — Ez Segesvár.
A hegyoldal felhúzó házak között
szintén egy soktornyu templom, melyek
egyike majas szerlegett karesu, minaret-
hez hasonlít, mi a képet még változato-
sabbá teszi, ugyszintén az is, hogy e
hegyoldalra sétányokat készítettek, me-
lyeknek itai a kép szépségét emelik.

Elhagyva Segesvárt kiérünk a tör-
ténetileg nevezetes Fejéregyházi térségre.
Nem kell érzélgőség ahoz, hogy a ha-
záját igazán szerető magyarnak koble
elszoruljon. Ki tudja beesülni azoknak
emiekét kik éretünk véreket ontották,
ki kegyeletes hálával gondol reájok, el-
borúl annak kedélye, sohaj száll fel keb-
lelől, s megszenteltnék érzi e helyet me-
lyen jár.

Balra fekszik Fejéregyháza, előtér-
ben a Haller grófok kastélya és kertje.
A falu megett mérsekelt magasságu
hegy láncolat húzódik végig egy be-
vágással.

Idé helyezte volt el ágyait Bem, a
segesvári esata alkalmával.

Jobb felől erdős hegyek vonulnak
végig, az erdő aljában, a domb oldalon
egy úgy látszik mesterségesen készített
szabályos emelkedés, melyek megett va-
lószerűleg az oroszok ágyúit voltak el-
helyezve. Ez emelkedésen egyszerű em-
lék kő áll eresz alatt, itt esett el Sea-
riatin orosz tábornok, a hagyomány sze-
rint Bem által, saját kezüleg irányzott
ágyu golyójától. —

A két magaslat között elvonuló
völgy mind szélesebb lesz, mignem
két ágra szakadva, egyik a Küküllőt
követi, a másik pedig délnek Hejas-
falva felé kanyarodik.

A hejasfalvi völgy közepén füzes
huzodik végig, az oldalon törökbuza
földek, a nyugati oldalon mutataak egy
helyet, a törökbuza földek között, s azt
mondják: „Itt esett el Petőfi.”

Az ember meglevenülni látja kép-
zeletében a esata képét.

Látja e völgyben szaladni a fegyő-
zött honfiakat — ki merre tud. — —

Látja nyomokban az üldöző kozá-
kokat, kik minden lépten nyomon egy
magyart leszúrnak. — — —

Látja a lánglelkű költőt, ki midőn
egyebet nem tehet, önmegmentésre gon-
ol, a füzesbe menekül, de meg nem
menekszik, mert a vadállat a kozák
hiuz szemé felfedezi őt, keresztül szúrja
s nem tudja, hogy egy fél istent ölt meg.

A költő felvászorog a moesárból,
fel a hegyoldalra, hova kimerülve ér
fel, a drága vér, mely oly tűzeli esz-
mének volt lelkesítője foly — foly, míg
a költő leike felszáll oda, hova szelleme
mindig törekedett. —

(Folytatása következik.)

Néhány rövid szó a tűzoltói intézményről.

Most midőn oly évszakba jutottunk,
melyben a tűzveszély legnagyobb, az
összehalmozott takarmány gondatlanság,
de még rossz akarat által is kiszámítat-
lan veszély előidőzésére nyújt alkalmat,
ez intézményről, minden ember gondol-
kozik, legalább abban a perczben, mi-
dőn sajátját félti.

Ez intézmény valóban egyike a leg-
hasznosabbaknak és elismerést érdem-

lőknek, — de csak akkor, ha a rend-
szabályok pontosan teljesítettnek, ellen-
kező esetben azzá válik, a mi nek
minden új eszme és intézmény, s úgy
ennek is ellenségei tartják, tudniillik
ezirajtékká.

De elismerésre méltó akkor, ha hi-
vatását pontosan, szükség esetén szigor-
ral teljesíti. —

Ez alkalmával csak a praeventiv
intézkedésekről szólunk. A mint elől is
említettük a takarmányok összehalmo-
zása nyújt legnagyobb alkalmat a vo-
szélyre, még pedig következményei-
ben irtoztató szerencsétlenségekre. —

A btk. a gyúlékony anyagok össze-
halmozását tiltja, azt büntetendő cselek-
ménynek nyilvánítja, a városi képviselő
testület és a tűzoltóegység tűzmozgó
bizottmányokat állított fel, de ezen tűz-
mozgó bizottmánynak működését nem
látjuk, pedig teendői közé az is tartoz-
zik, hogy a gyúlékony anyagok össze-
halmozását ne engedje meg, illető-
leg a hol ilyest tapasztal, jelentse be
illetékes helyre a kellő intézkedések meg-
tévése végett.

A felelősség a lehető veszélyt illetőleg
nagy részben a bizottmányokon van, jó
eleve figyelmeztetjük ezért lássanak dolog-
hoz, ne hogy azért mert talán valakinek
kényelmére szolgál gabnája — szénájá-
nak összehalmozása, e meg nem enged-
hető kényelemért egy egész város le-
gyen szerencsétlenné. —

Levelezés.

N.-Enyed, 1877. augusztus 23-án.

Tisztelt Szerkesztő úr! Folyó hó
19-én a n.-enyedi műkedvelőikör elő-
adást tartott a vármegyeház nagytermé-
ben. —

A szép számmal egybegyűlt közön-
ség, egy igazán élvezetes estvét tölthet-
tett. — A működő-tagok mindnyájan
díeseretet érdemelnek, mert minden te-
kintetben megfelelőek azon várakozásnak,
a melyet ezen estvétől a közönség várt.
Különösen elismerést érdemel Nagy Al-
bert, orvos-növendék úr fuvola játéka, a
mely minden tekintetben díeseretet, sőt
gyönyör tekintetben művészi volt. — Ki
tartást és szorgalmat kívánunk a fiatal
művészeknek, hogy rövid időn megérde-
melje e nevet. Az ilyen élvezetes esték
obajtandók minél gyakrabban, mert bi-
zony kevés mulatságunk van itt a világ
közepén. Előadás után tánc következett,
a mely majdnem 12 óráig tartott, szé-
peink nem panaszkodhattak, hogy nem
táncoltak. De mint mindennek úgy ezen
estének is meg volt az árnyoldala. Ilyen
árnyoldala volt az, hogy egy igen szép
és kedves népdalt kivetkezettve a maga
alakjából — elferdítve tálaltak a közön-
ség elé. Boszankodással halotta az ember
azt, a bámulatos merészséget, midőn
Marosvize folyik csendesesen . . . stb. népdal,
eredeti holmi felezifrázott izléstelen
és antipathiát keltő ruhába kényszerítve
belebujtatatik. A szerző urnak elismer-
jük a kör iránt tett érdemeit, sőt közön-
netet is szavazunk, de már abból nem
instálunk, hogy mindenféle kifeszamított
torz szülöttöt állítsan a közönség elé.
Valaki lehet ének-tanító és értheti a
hangjegyeket, de azért még ne meré-
szeljen darabokat csinálni — főleg más
szerzőnek kiünő és kedvelt darabját
ovakodják nevetség tárgyává tenni. Re-
méllem, hogy az igazgató ur nem fogja
elmulasztani ezen visszaélések útját el-
válni, mert különben még lesz szeren-
csénk ilyen és ehhez hasonló monst-
rumokhoz.

Justus.

Nyílt számadás.

Egerben a törökbeszűlték javára
f. év aug. 19-én adott műkedvelői elő-
adás alkalmával bejött 1) belépti jegyek-
ből 21 frt. 76 kr. 2) szíves adakozások-
ból 16 frt. 20 kr. Összes bevétel 37 frt.
96 kr. Ez összegből világitásra s más ap-

rólékos költségre kiadatott 4 frt. 46 kr. 37 frt. 96 kr. — 4 frt. 46 kr. maradt tiszta jövedelem 33 frt. és 50 kr. — a mely összegeggyesen az „Egyetértés“ című lap szerkesztőségéhez küldetett a Buda-Pesten lakó török Consulnak való kézbesítés végett. — Az adakozók névsora a következő: Szenkovics Kristof úr 2 frt. — özv. Asztalos Sándornó úr-asszony 2 frt. — orvos Válics József úr 2 frt. — Vánca György úr 1 frt. — X. Y. 1 frt. — Kósa László úr 1 frt. — tiezt. Benedek Dénes úr 1 frt. — Zsigmond Márton úr 50 kr. — Dobos Ádám úr 50 kr. — Makkai Izák úr 50 kr. — Zathureczky Károlyné úr-asszony 50 kr. — Gáspár Vilmos úr 50 kr. — Mérnök Lanfenauer József úr 50 kr. — Nagy Gábor úr 20 kr. — Fülöp Mihálynó úr-asszony 30 kr. — Russ Károly úr 50 kr. — Valaki 10 kr. — Zathureczky Károly úr 50 kr. — Egy valaki 60 kr. — Biró Sámuel úr 50 kr. — Simonfy Róza úr-asszony 50 kr. — Összesen 16 frt. 20 kr. A szent célra szives adakozó úrak és pártfogók, fogadják szives adományozásukért hálás köszönetemet. —

A műkedvelői tagok nevében
Simonfy Róza,
pénztárnok.

— Az első évnegyed e hó 15-én lejárván teljes bizalommal kérjük lapunk pártolóit az előfizetések megújítására.

Eddigi pályafutásából lapunknak mindenki meggyőződhetett, hogy komoly vállalatot indítottunk meg, mely a fővárosi sajtó elismerését már eddig is kivívta.

Íparkodni fogunk e téren tovább mozogva olvasóink és a sajtó meg-tisztelő elismerését ezentul is kiérdemelni és azt megtartani.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 6 frt. — kr.
Félévre . . . 3 frt. — kr.
Negyedévre . . . 1 frt. 50 kr.
Helyben egy hóra — frt. 60 kr.
Lapunk minden Szerdán és Szombaton pontosan jelenik meg.
Tordán, 1877. augusztus 4-én.
A kiadó hivatal.

Hirek.

— **Egy Bukurestből menekült izraelita** siralmas képet rajzol az Oláhországban levő muszka hadseregről. Azt mondja, hogy a szó szoros értelmében rongyosak, hazul eljövetelek után tisztát egyáltalában nem vettek, s az éhség miatt elvesztették emberi kinézésüket. Az ő házához is voltak bezárva, de szobába helyezni nem lehet őket, mert a téregyek szemmel láthatólag mázskáltak rajtuk.

— **Ugyancsak e bukuresti izraelita** egy jelenetet beszél el a mult évi zsidóüldözésekről. Egy kis városban az izraeliták egyházukban egybe voltak gyűlve, szokásuk szerint, a nagy ünnepek a nők minden ékszerüket magokra rakták. A románok meggyújtották az imaház egyik a tájának lépcsőit, selállották a másik lépcsőt, melyen kitoluló izraelitákat leöldösték, a nőket megfosztván ékszereiktől.

— **Velkér és Méhes községek,** melyek Kolos-megyéből Torda-Aranyos-megyébe kebeleztek, a m. k. igazságügyminiszter a kolozsvári törvényszék Moesi járásbírósgától a tordai törvényszék m. ludasi járásába helyezte át. — Ohajtandó volna hogy a topánfalvi járás községei is mihamarább a törvényszékünk kerületébe helyeztessenek át, mi egyébiránt azt hisszük megis fog történni.

— **Az alispáni hivatal** értesítést boesátott ki, mely szerint a fausztatás által károsultaknak a megbeesült kár felét rövid időn kifizetendi. Nem tudjuk, hogy a kincstár ezzel a károsodottakat véglegesen akarja e kártalanítani, de ideje volna már csakugyan, hogy szá-

dékát nyilvánítsa, hogy az értekeltek tudják mihez tartásik magokat, s minő utat kövessenek igazságos követelések juthatása tekintetéből.

— **A tűzoltó parancsnokság,** mint értesülünk, az éjeli őrködést f. hó 26-án kezdőleg újlag életbeléptetendi. — Ilyszáraz időben, a takarmány össze halmozottsága mellett mindenestre elkerülhetlen szükséges intőzködés. Egyszermind itt napon, u. m. vasárnap reggel öszgyakorlat lesz.

— **A városi tanács** hirdetményt boesátott ki a lakossághoz, hogy a közeledő tanév kezdetével gondoskodjanak, miszerint tanköteles gyermekét mindenki iskolába adja, minék elmulasztása esetén rendelkezésre álló eszközök legszigorubb alkalmazásával fogja erre a hanyag, s kötelességüket nem teljesítő szü-löket reá szoritani. Ez intőzködést csak helyeselni tudjuk.

— **Graef honvédtábornok,** s József főherczeg helyettese hazarészünkben időz. Tudvalévóleg a minden magyar hazafi által szeretve tisztelt főherczeg súlyos betegségen ment át, melyből most üdül, s szolgálatot még nem tehet; miert a szemlét a honvédelmsapatok felett mindenütt Graef tábornok teljesíti, ki f. hó 17-én ment Brassóba, innen 21-én Szebenbe, honnan a Királyhágón túli részekbe, e közben a Kassai hadgyakorlatok meg-szemlélésére megy, Szeptemberben pedig M.-Vásárhelyre jön az ott összpont-sított honvéddandár gyakorlatra.

— **Gróf Lonyay Menyhért** Tusnádon időzik, Erdélynek e kétségte-lenül legszebb, s üdülésre legalkalmasabb fűrdőjén, melynek fenyvesei alatt bizonyosan esendes a világzaja által nem há-borgatott pihenőre találand.

— **Egy róka tanyászik** a széna-tér és hidutezáról összerugó telkek kertjeiben, s nagy pusztítást visz véghez a szárnyas állatokban, már egy pár hete, s ez ideig még nem voltak képesek se meg fogni, se elpusztítani. Nappal a terjedelmes kertek bozotjában elbuvik, éj-jel pedig nagy lakomákat esap.

— **A teljes holdfogyatkozás** a f. hó 23 és 24-ke közötti éjjelen szép tiszta időben, leggyönyörűbben látható volt. Mintegy 3/4 11 órakor vette kezde-tét, s fél 3 órakor vett vége. A holdnak felső balfelől való része kezdett sötéted-ni, míg annak mind nagyobb és nagyobb része homályosodott el, végre az árnyék elborította egészen, s ekkor a szemnek úgy tetszett mintha az árnyék a holdnál kissébb volna, s a körül kerekén világó-sabb kör látszott. A legelőbb elhomá-lyosodott rész lassan — lassan világoso-dni kezdett, míg végre a teljes hold ezü t tányéra világosságát szétterjeszté.

— **A holnapi tűzijátéknak** programja ez: kezdődik este 8 órakor a ligetben. Magas fény tűzek: a) szomorú-tűz, b) bombák, c) rakleták. Vizijáték: feredő és uszó tűzek; s egyéb érdekes mutatványok; Kartács lövésök, forgók; a végül: Magyarország czimere, 3-féle bengali fényfel. Ezen igen érdekes es-tét ajánljuk közönségünk kiváló figyel-mebe, annál is inkább, mert fele jöve-delme az óvoda javára esik. Belépti-dij mint tudjuk 50 kr.

— **Patti válópöre.** A párisi Figaró írják, hogy Patti Adelina azzal a gon-dolattal foglalkozik, hogy De Caux mar-quisval kötött házasságának semmis volta iránt adjon be panaszt a törvényszék-hez; állítása szerint az a katolikus lel-kész, ki őket Angliában összeeskette, e tisztre nem volt jogosítva. Ha e pört megnyerné, Caux köteles volna mind-aazon összegeket, melyeket házasságuk ideje alatt neje után élvezett, visszafi-zetni.

— **Mérgezés szódavizzel.** Szolno-kon a mult hetekben H. J. a szódaviz élvezete után rosszul lett s orvost hiva-tott. Az orvos megvizsgálván a betegét, arzén mérgezését konstataált. Ennek foly-tán a polgármester rögtön a szódaviz-

készletet az egész városban lefoglaltatta s megvizsgáltatá. A vizsgálat kelő eredmény-re nem vezetven, a kőkorsók vizsgáltat-tak meg, melyekben a szódaviz-gyártáshoz szükséges sav Amerikából szállítatik. A vizsgálatból kitűnt, hogy a kőkorsók oldalfalain nagy mennyiségű arzén van lerakodva. Ezek is lefoglaltattak, s azon-al a belügyminiszterhez táviratot me-nesztetett ez ügyben, Budapestén is a tárbán levő ily készlet lefoglaltatott, Szolnokon pedig a lefoglalt szódaviz megsemmisítettet.

— **A magyar és lengyel vendé-degek** a gácsországi Krynice fűrdőben aug. 17-kén, mint ő Felsőge születés-napja előestéjén díszestélyt rendeztek; ez alkalommal a lengyelek a magyar nemzetre is mondtak pohárköszöntőt, mire e magyarok a két szomszéd nép egyetértésére emeltek poharat. — Meg-említjük még a „M. K.“ nyomán, hogy az osztrák fűrdőhatóság betiltotta a Bokor magy. dalművész által rendezni szán-dékolt hangversent, mert Bokor magyar énekeket akart eladni.

— **Párviadal vagy gyilkosság?** E cím alatt a „N. Fr. Pr.“, mint mond-ja, megbízható részről a következő esetet közli: A tasnádi fűrdőben; hová oláhok is járnak gyógyulás céljából, több oláh összejött egy Molnár Lajos nevű magyar hivatalnokkal, s köztük élénk politikai beszéd keletkezett. Ez kölesönös sértésekkel végződött, minék az lett a vége, hogy Molnár Lajost nem-sokára vérében fekvé halva találták fel. Az oláh hírlapok, nevezetesen a „Gazetta Transilvaniei“ szerint a magyar hivatal-nok és egy oláh pisztolypárbajt vívtak-mely a magyarnak halálával végződött. Az oláhnak neve ismeretlen, mert köz-vetlenül rá segédeivel megszökött.

— **Vörös orr! Igénytelen külső!** **Hét gyermek atyja!!!** Ezek egyike elég ok arra, hogy a fővárosnál ne jut-hasson valaki bérlethez. Aki nem hiszi, az olvassa el a pénzügyi bizottság teg-napelölti ülésének jkönyvét, melyből kitűnik, hogy a rudas fűrdő azért adatott ki bérletre a legkevesebbet 300 forintot ígérő-nek, mert a többet (704, 600 és 500 frttot) ígérők egyikének „vörös orra“ a másik-nak „igénytelen külseje“, a harmadiknak „hét gyermeke“ van! — Lám, megis csak gadoskodnak a város atyái, hogy a jelen szomorú időben — amennyi töl-lik telik — felderítsék a közönséget.

CSARNOK

I b a m.

(Beszély)

I.

(Folytatás.)

A kis esapat csakhamar eljutott a vad tartozkodó helyéhez. Ez egy kis völgykebel volt, némileg az előbbihez ha-sonló, csak hogy patak nem folyt rajta keresztül s csak is déli oldalán birt ki-járással. A medve szép, kifejtett példány vala; csakhamar fölfedezték a völgy északi oldalára. A bonzotos fenevad a magas-ból leomlott kődarabok közt ödöngött nagy lomhán határozott irány nélkül, úgy látszott, hogy még most is menedék helyét vizsgálgatja, annak előnyeivel nem nagyon megelégedetten.

— Add ide puskádat Jusszuf! — szölt Ibam a cserkeszhez, — evvel job-ban tudok banni; addig, nesze, fogd az enyémet! — ezzel odanyújtá a kezében tartott két esőví vadász fegyvert s át vevé annak ódon löszert.

Gyorsan leereszkedett a szirt olda-lon s elálta a völgy bejáratát.

A medve, meglátva hivatlan vendé-gét lomhán, óvatosan, haragos dörmögés-sel közeledett feléje.

A társaság, részint fel állva, részint a szirt darabokra letelepedve, feszült fi-gyelemmel kísérté a bekövetkező jele-netet. Érdekes, képiró esztijére méltó látvány volt ez: feunt az ódon, barna és

fehéres, napfényben úszó szirtokról, mint-egy amphitheatrumi karzatról alátékintő; festői öltözetű társaság, alant a pázsit és szirt borította kis völgy szorosban a vak-merő gyermekifjú szemben a félelmes fe-nevaddal.

A mély esendet csak a medve in-gerült mormogása s egy — egy vad ma-dár éles füttye zavarta meg.

Ibam lövésre emelte fegyverét s mi-dőn ellenfele hat lépésnyire közeledett reá tüzelt.

A lövés nem talált.

A medve dühösen rohant a nyugod-tan álló vadászra, amaz fölemelte a kilőtt fegyvert s boldog végével irtozatos ütést mért a bestia bozontos fejére.

A böszült állat eltántorult a súlyos csapás áldásának miatta, de a következő pillanatban újra lábra állt s vérben forgó szemekkel veté magát a védtelen ifjúra; ez hirtelen félre ugrott az elvakultan rohanó elől, s puskáját eldöbva szaladni kezdett a völgy hosszában. A medve utána.

Ben Mahomed, Jusszuf és Ahmed bégek segítségére akartak sietni veszély-ben forgó bajtársoknak, mely törekvést amaz észrevéve dühösen kiálta fel:

— Ne engedjétek, hogy ide jőjjenek! Annak, ki e völgybe leszáll, Allahra mondom, töröm meritem oldalába! Ne lőjj! — rivallt a löni akaró Hasszánra, — elbánok ezzel én magam is.

— Ne lőjj Hasszán! — rikolta Ned-zsib is az ügyességben bizakodóra — nem látod, hogy könnyen őt találhatnád?! S valóban a medve annyira nyomában volt a szirtdarabokon könnyedén szökellő Ibamnak, hogy a lövés könnyen ezt ér-hette volna.

A gyermek félelem nélkül, mon-dhatni egészen nyugodtan igyekezett tért nyerni veszedelmes üldözője elől. Ruga-nyos léptekkel haladt előre s száját be-esükva tartá, hogy a lihegés által se ve-szítsen erejéből, — mintha az egész csak torna gyakorlat volna.

Csakhamar ismét társaival egy vo-nalban futott, biztatólág kiálta fel hoz-zájuk. (Folyt. köv.)

A közönség köréből.

Ajánlva a Szechenyi liget t. felügyelő bizottságának.

Gyakori eset, hogy a ligetben levő női fűrdőhöz többen kocsin menvén, a kocsi a gyalog séta utat — mivel oda más nem is vezet — elfoglalják, s óra hosszát ott állva, a lovak az oly sok költséggel föntartott séta utat össze visz-sza kapályák és gazolyák s általában az arra sétáló közönségnek, rendellenesen kellemetlenséget okoznak, annál inkább mert említett s a közönség által legin-kább használt séta ut alig 3 lépés szé-les levén azt a sétáló közönség előtt teljesen elzárják.

Gyakran láthatók a liget hosszában az Aranyosban fűrdő napszámosak és ese-lődek is mi a közönségre ily nyilvános helyen nem csak kellemetlen de meg botránkoztató. —

Ezeknek figyelmébe ajánlásával fel-kérjük a t. ligeti bizottságot, szivesked-jék szigoruan felügyeltetni, hogy jövőre a közönségnek ily nemű panaszokra egy-általában oka ne legyen. Többen.

Mi ehez még hozzáadjuk többek között azt, hogy estvéként 6—10 da-rabant összefogozva; a legtrágább éne-keket böggik végig a fűtton, úgy hogy tisztességes ember az est kellemét a ligetben nem is élvezheti. Mindezek-től a közönséget meglehetne kimélni.

— (Szerk.)

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről aug. 24 50/0 Metaliques 63.65. — 50/0 Nemzeti kölesön 66.80 1860-iki államkölesön 74.90 Bankrészevények 112.— Hitel-részevények 833 — London 185.— — Urbéri kötvények: Magyarországi 120.50 Temesvári 74.25. Erdélyi 74.50. Horvát-szlav. 73.90. Ézüst 105.35 Cs. kir. arany 5.72.1/2 — Napoleond'or 9.66.

Felölös szerkesztő és kiadótlajd.: Volz B.

H I R D E T É S E K.

Figyelemre méltó!!

Több ezer köbméter olcsó és jó bükk tűzifa eladó.

Fő-Raktár: a gyéresi indóháznál.

Ara négy köbméter (egy öl magas és 4 láb hosszú) hasáb fának Gyéresen csak 11 frt 50 kr.

Tordán beszállítva házhoz 13 frt.

Minden megrendelést Tordán és Gyéresen Hamari Jánosnál eszközölhető.

Vidékiek vásárolhatnak a gyéresi kezelőnél is.

Könyvkereskedés Tordán.

Városunk és környéke rég ide nélkülözötte egy NYOMDA áldásos befolyását, valamint egy KÖNYV- és PAPIR-ÜZLET létezését, és így a több oldalról nyilvánult kívánalmaknak és az általánosan érzett szükségnek hiszünk eleget tenni, midőn ezennel szerencsések vagyunk köztudomásra juttatni, hogy az itteni piacon egy

Könyvnyomdát

állítottunk fel, öszvekötvén azt egy

könyv-, mű-, hangjegy-, író-, rajz- és papir-raktárral

és igyekeztünk azt a kívánalmaknak megfelelően berendezni. — Egyszersmind a

„HALADÁS”

ezimű lap mint Torda-aranyos-megye közlönyének kiadását elvállaltuk és, erre a lap homlokán kitett feltételek mellett előfizetéseket az új évnegyedtől kezdve elfogadjunk. — Megrendelhetők még

mindennemű nyomtatványok, magán vagy hivatalos czélokra, gyászhirek, szinlapok, névjegyek, levélpapírok, és borítékok, hirdetések, jelentések, falragaszok, meghívók, vendéglői étlapok,

szóval minden a nyomdához tartozó munkák

a legjutányosabb áron, — és kaphatók ügyvédi váltó és sommás keresetek, végrehajtási kérések, meghatalmazványok sat., könyvek különösen az oskolák használatára magyar és román nyelven, imakönyvek, ipar és kereskedelmi sima és vonalzott könyvek valamint zsebjegyzőkönyvek.

Ezekon kívül a raktárunkon netalán nem levő bár mely nyelvű irodalmi termékre és egyéb szakmánkba vágó czikkekre megrendelést elfogadjunk és gyorsan eszközölünk. Végül író és rajz papírok és eszközök minden fajtájából nagy választéku raktárt tartunk.

☛ Az üzlet f. évi September 1-én fog meg nyilni. ☛

Vidéki megrendelések a legnagyobb figyelemmel eszközöltetnek.

Tisztelettel kérjük tehát a n. érdemű közönség szíves pártfogását és ebből kifolyólag becses megrendeléseit, melyeknek elég et tehetni és a közönség meglegedését kinyerni legfőbb törökvésünk lenni.

VOLZ és TÁRSA

Dr. Harmath Márton ur háznál.

Figyelemre méltó

idegbajok- és nehézkórában

szervenőkönek

Legújabb feltalált gyógyszer

számtalan hálaíratot

mutathat fel sikeres gyógyításról

Sylvius Ecos

Specialista idegbajokban

Értekezhetni reggel 8 órától este 8 óráig

BERLIN SW.

Friedrichstrasse 22.

Lecléből megkeresésre is.

[15—33, 102]

☛ SYLVIVUS BOAS urnak ☛
az Auxilium orientis feltalálója

☛ Specialista idegbajokban ☛
Berlin Friedrichstrasse 22, I

Igen tisztelt uram!

Hosszu évek óta idegbajaimban szenvedek s midőn e betegségy ériselhetővé vált segítségért kerestem a Tyflis olassa és bees loháris seb orvosságait, kiknek rendelése azonban pillanatnyi enyhülésnél egyebet nem eredményezett.

Ekkor megismerkedtem egy emberrel, ki az előtt az onjómhoz hasonló pajban szenvedett s én által sikerrel gyógyítottatt. E férfi azt állította, hogy önszándékát művel s valóban helyre állított egészsége a legjobb bizonyíték volt. Elhatároztam tehát önhöz fordulni s hátla az épek ön meggyógyított s vissza adta nekem az életet. Örömmel nem bírom e feltelet kifejezni. Fogadjon e 300 rubelt mind hátlám egy kis jelt. Legyen azonban meggyőződésre hogy hátlám vissza téve első dolgom leand önszeresemet még jobb kifejezhetni.

Abameilik Joao hercegy.

Tyflisből a fekete tenger mellett

Hirdetés.

Torda-aranyos-megyébe Tordán a néhai Horváthi József-féle házastelek, mely fekszik a piacz keleti oldalán, évi jövedelme, adó és évi javítás levonásával 1400 frt. — 16.000 frt.ért örök áron eladó, levél által vagy személyesen értekezhetni Tordán tömeg gondnok

Varga Józseffel.